

КРИМІНАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА КРИМІНАЛІСТИКА

УДК 343.98(477)

ПОНЯТТЯ І МІСЦЕ МЕТОДИКИ ПІДТРИМАННЯ ДЕРЖАВНОГО ОБВИНУВАННЯ В СУДІ У СИСТЕМІ КРИМІНАЛІСТИКИ

І. Козутич

*Львівський національний університет імені Івана Франка
вул. Університетська, 1, 79000 Львів, Україна
тел. (0322) 74-03-80*

У статті на підставі аналізу практики кримінального провадження і тенденцій криміналістичної науки наведено аргументи на користь тези про потребу розширення системи криміналістичної методики. Обґрунтовано пропозицію стосовно того, щоб криміналістична методика містила дві частини: методику розслідування злочинів і методику судового провадження кримінальних справ з її диференціацією на методику підтримання прокурором державного обвинувачення в окремих категоріях кримінальних справ.

Ключові слова: криміналістика, криміналістична методика, методика розслідування злочинів, методика підтримання прокурором державного обвинувачення.

У семантичному розумінні методика – це сукупність взаємозв'язаних способів і прийомів доцільного виконання будь-якої роботи досліджень [10, с. 617]. Сутність родового поняття «Методика» визначено тільки у науці криміналістиці і ця сутність незмінна.

Традиційно криміналістична методика розглядала три комплекси проблем: особливості виявлення, розслідування й попередження злочинів відповідними процесуальними і, передусім, криміналістичними засобами як взаємозв'язаний і взаємозалежний процес доказування у кримінальній справі (І. М. Якимов (1925); С. О. Голунський, Б. М. Шавер (1939); А. І. Вінберг (1949); С. П. Мітрічев, О. М. Васильєв (1960) та ін.).

Однак терміни «методика розкриття злочинів», «методика розслідування злочинів» або «методика розкриття, розслідування і попередження злочинів» якщо і застосовували, то, як засвідчує аналіз літератури: по-перше, розуміли методику розслідування окремих видів (груп) злочинів як частину науки криміналістики, її завершальний розділ; по-друге, використовували ці терміни для зручності викладу матеріалу. Проте мали на увазі, що методика розслідування – це сукупність наукових методів, прийомів і методик, що застосовують під час розслідування конкретних видів злочинів. Саме вона зумовлювала форми, послідовність та особливості виконання гласних слідчих (розшукових), оперативно-розшукових дій і заходів, які здійснювали під час розкриття, розслідування й попередження злочинів.

У такий спосіб у структурі криміналістичної методики сформовано дві частини: загальну та особливу. Вони базуються на нормативних джерелах (Конституції України, законах і постановах, кримінальному процесуальному і кримінальному законодавстві

тощо), а також наукових положеннях криміналістичної техніки і тактики, слідчій практиці розслідування окремих видів злочинів, результатах наукових досліджень у сфері удосконалення технології розслідування злочинів [1, с. 451–468] за активного творчого використання досягнень у сфері природничих, технічних і гуманітарних наук.

Проте зазначимо, що у методиці розслідування злочинів перевагу надавали напрацюванню рекомендацій про прийоми визначення напрямів і способів розслідування різноманітних видів злочинів тощо. Ця обставина «не дозволила у достатніх межах розкрити зміст завершальної частини криміналістики, оскільки за такого підходу залишались у тіні пізнавальні складові частини методики розслідування, які допомагали б належно зрозуміти природу і першоджерела прийомів провадження слідства і тим самим розкрити предмет методики» [2, с. 38].

Не випадково останніми роками дедалі частіше озвучують як правильну позицію, що найменування розділу криміналістики «Методика розслідування окремих видів (груп) злочинів» – вузьке і таке, яке не відповідає її призначенню у кримінальному провадженні. Крім того, якщо одні автори вважають точнішою назву «Методика розслідування окремих категорій злочинів», то інші – «Криміналістична методика» [5, с. 223; 11]. Однак зазначимо, що й за таких назв розділ не позбавлений різного розуміння свого змісту. В одних випадках, його обмежено рамками досудового розслідування, в інших – поширено й на стадію розгляду кримінальних справ у суді [9, с. 446]. Ця тенденція в розумінні наповнення криміналістичної методики є закономірною, оскільки елементом діалектичного розвитку будь-якого явища є боротьба змісту із формою, і навпаки.

Незважаючи на активні дослідження сучасних проблем криміналістичної методики, не можна сказати, що більшість із них успішно вирішено. Крім іншого, нез'ясованим до кінця залишається поняття «криміналістична методика». Отже, що ж необхідно розглядати під цим поняттям і в чому його сутність? Чи поняття «криміналістична методика» тотожне, однорівневе з поняттям «методика розслідування злочинів»?

Базовим логічним правилом формування будь-якого узагальненого поняття є те, що воно повинно відображати суттєві риси, властивості об'єктів, які його наповнюють. Беручи за основу це положення і метод системно-структурного аналізу у вивченні цього явища, можна виокремити декілька взаємозв'язаних, однак специфічних понять криміналістичної методики, які неприпустимо ототожнювати внаслідок властивих щодо них суттєвих рис та ознак.

По-перше, з позицій традиційного (усталеного) розуміння сутності науки криміналістики криміналістична методика є її самостійним розділом. У цьому сенсі вона відображає теоретичний і прикладний аспекти, слугує відносно самостійним елементом системи криміналістики, маючи свій об'єкт, предмет, мету і завдання дослідження. Криміналістична методика, як відомо, виникла із потреб практики боротьби зі злочинністю, отож бере початок із перших інструкцій слідчим і праць Г. Гросса, Я. І. Баршева, В. А. Ліновського, І. М. Якімова та інших авторів, що містять початкові теоретичні розробки про методи і прийоми розслідування окремих видів злочинів.

Криміналістична методика (методика розслідування) як розділ науки криміналістики досліджує загальнотеоретичні положення і вимоги, що мають за мету створити власне криміналістичну теорію розслідування окремих видів (груп) злочинів методами і засобами криміналістики. Ці положення ґрунтуються на законі й результатах пізнання слідчої практики, новітніх досягненнях у сфері криміналістичної техніки, тактики, природничих та інших спеціальних наук. Унаслідок

цього криміналістична методика постійно збагачується важливими загально-теоретичними і методичними концепціями про криміналістичні класифікації і характеристики злочинів, слідчі (криміналістичні) ситуації, напрями розслідування на різних етапах досудового кримінального провадження, комплекси гласних і негласних слідчих (розшукових) дій і оперативно-розшукові заходи, черговість їхнього виконання залежно від наявних слідчих ситуацій тощо.

По-друге, криміналістична методика з урахуванням її прикладного призначення у практичному аспекті слугує науково-методичними рекомендаціями у формі методичних посібників і вказівок щодо розслідування окремих видів злочинів загалом або стосовно їхнього конкретного виду (групи). Прикладом слугують методичні посібники для слідчих щодо розслідування бандитизму, тероризму, вбивств, звалтувань, тілесних ушкоджень, шахрайства, розкрадань тощо. Наявні у них методичні вказівки мають прикладне значення і, зазвичай, містять комплексні рекомендації щодо розслідування злочинів. У них систематизовано досягнення криміналістики, кримінального права і процесу, кримінології, прокурорського нагляду, теорії адвокатської діяльності, судової медицини, наукової організації праці, науки управління та інших наук; успіхи й недоліки, прогалини слідчої практики й озвучені рекомендації щодо успішного розкриття, якісного розслідування й попередження злочинів.

Криміналістична методика у формі методичних посібників, відштовхуючись від своїх завдань, може мати за предмет аналізу й узагальнення суттєві за обсягом і значущістю дослідження комплекси питань щодо стану злочинності, організації розслідування, попередньої перевірки матеріалів, обліку і контролю, процесуальних аспектів роботи з доказами, кримінально-правової кваліфікації й попередження злочинів тощо. Очевидно, що навіть цей далеко не вичерпний, однак важливий у практичному аспекті перелік питань безпосередньо і цілковито не становить предмет криміналістики. Отож таку інформацію, як складова методичних рекомендацій, не можна у повному обсязі зачислити до методики розслідування як розділу науки криміналістики. Не випадково, що в авторських колективах таких методичних посібників є спеціалісти з кримінального права і процесу, кримінології, прокурорського нагляду, адвокатської діяльності, судової медицини, юридичної психології, товарознавства, бухгалтерського обліку та інших наук. Водночас основу методичних посібників, інформаційних листів, вказівок щодо розкриття й розслідування злочинів, незважаючи на їхню різноманітність, мають формувати єдині загальнонаукові, базові положення криміналістичної методики як частини науки криміналістики, зорієнтовані на практику, на оптимальне, практичне вирішення завдань кримінального судочинства. Отже, в криміналістичній методиці має йтися про взаємопов'язані теоретичні і практичні аспекти діяльності щодо здійснення кримінального провадження і, відповідно, про певну співвідносність методичних розробок.

По-третє, криміналістична методика як частина навчальної дисципліни є специфічним навчально-педагогічним розділом, що забезпечує навчання методики кримінальних проваджень у його дидактичному значенні.

Під час вивчення криміналістичної методики виникає чимало проблем, головна серед яких – проблема формування у студентів (курсантів, слухачів тощо) навичок кримінального провадження стосовно різних категорій злочинів. Саме тому у дослідженнях необхідно подати відповіді на такі запитання: 1) що вчити (які найефективніші засоби, прийоми і методики необхідно знати, якими навичками володіти тощо); 2) як вчити (які методи і прийоми потрібно використовувати під час

формування твердих навичок здійснення кримінального провадження, за яких умов); 3) чому саме так вчити (якими складовими теорії і практики обґрунтовані взяті за основу способи навчання майстерності майбутнього слідчого, прокурора, судді, адвоката тощо)?

Різноманітні форми та прийоми навчання майстерності майбутніх правників у сфері кримінального провадження також мають ґрунтуватися на загальнотеоретичних напрацюваннях криміналістичної методики і практики її застосування на базових і стрижневих моментах. Тобто методика навчання у цій сфері формує власні засоби, методи і прийоми на основі своїх дидактичних завдань і досягнутого рівня наукового криміналістичного знання про розслідування злочинів та судовий розгляд щодо них кримінальних справ.

Отже, в наукових і прикладних дослідженнях необхідно враховувати різні взаємозв'язані та специфічно-змістовні аспекти, що охоплюють поняття «криміналістична методика».

Різноманіття шляхів вирішення питання про поняття криміналістичної методики можна і треба пояснювати тим, що останніми роками науковці пов'язують зміни у предметі криміналістичної методики з необхідністю дослідження та розробки прийомів і методів не тільки досудового розслідування, а й для судового розгляду кримінальних справ. У зв'язку з цим можна виокремити декілька найчіткіших щодо цього позицій.

1. Криміналістичну методика пропонують називати «методикою розкриття злочинів», що закономірно спричиняє зміну уявлення про її предмет (у різних варіантах цієї позиції дотримуються І. Ф. Герасимов, В. О. Образцов, В. Г. Танасевич, І. Ф. Пантелєєв та деякі інші).

На думку І. Ф. Герасимова, оскільки злочин вважають розкритим тоді, коли зібрано докази, достатні для притягнення особи як обвинуваченого, то кінцева риска дії методики – це розкриття злочинів, обумовлених пред'явленням обвинувачення. Виникає запитання: «якою ж методикою необхідно керуватись під час наступних етапів розслідування злочинів та судового розгляду кримінальних справ?» Відповіді немає.

2. Свого часу О. М. Васильєвим та його послідовниками запропоновано термін «криміналістична методика». Цим самим підкреслено специфічне, криміналістичне спрямування методики досудового розслідування, рекомендації якої адресовані винятково слідчому, прокуророві, експертові, проте не судові і не адвокату. На його думку, методика судового розгляду кримінальних справ, однозначно, не є предметом криміналістичної методики. Предмет криміналістичної методики, як вважає О. М. Васильєв, має налічувати: загальні положення; криміналістичні характеристики окремих видів злочинів; напрями розслідування на початковому етапі розслідування та слідчі й інші дії цього етапу; систему подальшого розслідування; особливості застосування тактичних прийомів і науково-технічних засобів [4, с. 40].

3. Розділ «методика розслідування» пропонують називати «криміналістичною методикою», оскільки це «точніше відповідає термінології криміналістики». Термін «криміналістична», вжитий Р. С. Белкіним для назви другого і третього розділів криміналістики – «криміналістична техніка» і «криміналістична тактика», – поширюється ним, як і Л. Ю. Ароцкером, не лише на досудове розслідування, але й судовий розгляд кримінальних справ. «А «судову криміналістику» тепер вже ніхто скасувати чи закрити не зможе...», – напише згодом Р. С. Белкін [3, с. 199].

Підхопив цю ідею І. О. Возгрін. Він також вважав виправданим перейменувати цей розділ, оскільки «у такий спосіб буде встановлено однопорядкову назву всіх основних розділів науки криміналістики – криміналістична техніка, криміналіс-

тична (слідча) тактика і криміналістична методика. Це уточнення розширює її предмет і дозволяє розпочати в рамках криміналістики вивчення ще одного напрямку організації й здійснення слідства, а саме судового слідства окремих видів злочинів» [6, с. 29; 5, с. 240].

Однак шляхом перейменування методики розслідування окремих видів злочинів у криміналістичну методику, поширюючи її у такий спосіб і на стадію судового розгляду кримінальних справ, І. О. Возгрін не змінив попереднього змісту методики розслідування на стадії досудового розслідування. Головними частинами предмета методики розслідування він вважає: криміналістичну характеристику окремих видів злочинів; обставини, що підлягають встановленню розслідуванням у кримінальній справі; особливості планування розслідування окремих видів злочинів; особливості підготовки і виконання слідчих дій під час розслідування окремих видів злочинів; профілактичну діяльність слідчого під час розслідування окремих видів злочинів.

Однак із вищенаведеної, як видається, частково правильної позиції автора не випливають специфічні елементи (ознаки) методики судового розгляду кримінальних справ як складової частини криміналістичної методики, а ті, які наведено, характеризують винятково методику досудового розслідування із рекомендаціями, адресованими слідчому. Отож вони не розкривають сутності методики судового розгляду кримінальних справ щодо окремих видів (груп) злочинів.

4. Своєю чергою, В. К. Гавло вважає, що «...криміналістична методика розслідування злочинів, виступаючи завершальною частиною криміналістики, вивчає криміналістичні особливості вчинення, попереднього розслідування та судового розгляду окремих видів і груп злочинів та розробляє, відповідно до кримінально-процесуального закону, систему загальних та окремих теоретичних положень, методичних рекомендацій про найдоцільніші комплекси судових, слідчих, оперативно-розшукових та інших організаційних дій, їх поєднання, застосування техніко-криміналістичних засобів і тактичних прийомів для вирішення наявних слідчих та судових ситуацій, що знаходить своє вираження у системі знань про криміналістичні характеристики вчинення окремих видів і груп злочинів, та в типових системах криміналістичних знань про їх попереднє розслідування та судовий розгляд» [7, с. 465–466].

Наведена позиція майже позбавлена підстав для сумнівів у своїй правильності. Проте, запропоноване призводить до висновку, що, по-перше, поняття «криміналістична методика» і «методика розслідування окремих видів і груп злочинів» – тотожні. По-друге, що методика судового розгляду кримінальних справ є складовою частиною методики розслідування окремих видів та груп злочинів чи, як вважає В. К. Гавло, криміналістичної методики розслідування окремих видів та груп злочинів. Тобто, вони співвідносяться між собою як загальне з окремим.

Отже, різнобій у тлумаченні поняття криміналістичної методики породжує потребу в пошуку відповідей, принаймні на такі запитання: який напрям її розвитку є оптимальним і таким, що відповідає її сутності; якою має бути система криміналістичної методики та структура її складових частин; якими мають бути загальні вимоги до побудови окремих методик відповідних видів тощо?

Спробуємо відшукати ці відповіді у контексті подальшого аналізу поняття «криміналістична методика».

Криміналістична методика становить складну теоретичну і методичну конструкцію, сукупність різних компонентів, сторін, інформаційно-пізнавальних структур, взаємозв'язків, об'єднаних у своєму розвитку в єдине ціле для досягнення кінцевої практичної мети – своїми науковими положеннями, методиками і рекомен-

даціями сприяти підвищенню ефективності досудового розслідування та судового розгляду окремих видів злочинів.

Однак реалії сучасної криміналістичної науки такі, що більшість її представників-науковців криміналістичну методикою, як вже було зазначено, вбачають тільки в межах досудового розслідування, фактично отожднюючи її з методикою розслідування окремих видів, груп злочинів (якщо й називають методикою криміналістичною). Це, як видається, безпідставно звужує сферу наукового застосування криміналістичної методики, отож, повторимося, негативно відображається на науковому та методичному забезпеченні судового розгляду кримінальних справ.

Невже тільки стадією досудового розслідування обмежується сфера реалізації своєї функції криміналістичною методикою? Якщо кримінальне провадження з затвердженням прокурором обвинувальним актом передані до суду, то невже не виникає необхідності у використанні судом криміналістичних методик судового розгляду відповідних категорій кримінальних справ, адаптованих саме для ситуацій, що можуть виникати на цій стадії кримінального провадження? Відповідь, як видається, має бути однозначна: предметом криміналістичної методики виступає пізнання закономірностей застосування методики і в процесі судового розгляду, а отже, сфера долучення її наукового потенціалу розповсюджується й на судове провадження у формі оптимально розробленої методики щодо його здійснення.

Методика судового розгляду кримінальних справ як підсистема криміналістичної методики (поряд із методикою розслідування окремих видів, груп злочинів) розпочинає своє функціонування з моменту надходження матеріалів кримінального провадження в суд і до прийняття в ньому судом відповідного рішення. У ній досліджуються та містяться відповіді на інші, аніж в методиці розслідування окремих видів, груп злочинів, запитання: як планувати судовий розгляд кримінальної справи; яка сутність виникаючих судових ситуацій і чим вони різняться від слідчих ситуацій; які методичні прийоми потрібно використати для вирішення проблемних ситуацій в умовах змагального процесу, що і як доцільно встановити, в якій послідовності тощо; яким є алгоритм дій суду, державного обвинувача та захисника у дослідженні доказів (наприклад, таких, що суттєво змінились у ході судового провадження порівняно з досудовим розслідуванням); якою повинна бути, залежно від можливих судових ситуацій, тактика виконання судово-слідчих дій тощо.

Кримінальний процесуальний закон доволі детально регламентує процес судового розгляду. Однак це не унеможливило наявності різних особливостей виконання судових і судово-слідчих дій. Для розслідування кожного виду злочинів є поєднання різних слідчих (розшукових) та інших дій. Те саме можна стверджувати і щодо судового розгляду. Найменування, зміст і послідовність судових та судово-слідчих дій під час судового розгляду різних категорій кримінальних справ є різними.

Судовий розгляд кожної кримінальної справи є індивідуальним. Водночас відомо, що злочинам та процесу їхнього розслідування, поряд із індивідуальним, властиве й щось спільне (типове), закономірне. Те саме властиве й судовому розгляду різних видів кримінальних справ.

Закономірностями, що слугують предметом методики судового розгляду кримінальних справ, як видається, вважають: 1) закономірності щодо найсуттєвіших рис діяльності суду, державного обвинувача та професійного захисника під час попереднього вивчення ними матеріалів кримінального провадження (справи) з питань перевірки ними наявної (чи відсутньої) там інформації про подію (події), що містять ознаки злочинів; 2) закономірності встановлення обставин, що підлягають доказуванню під час судового провадження в кримінальних справах; 3) закономірності напрацювання програм судово-слідчих дій та інших передбачених законо-

давством заходів для встановлення істини у кримінальних справах; 4) закономірності безпосередньої підготовки і виконання судово-слідчих та інших заходів, які застосовують під час судового розгляду кримінальних справ тощо.

Пізнання цих закономірностей досягають шляхом: вивчення з позицій криміналістики об'єктів, що стосуються процесу судового розгляду кримінальних справ; узагальнення та встановлення загальних і основних тенденцій розвитку діяльності суддів, державних обвинувачів і професійних захисників під час здійснення ними судового розгляду кримінальних справ; дослідження та визначення типових і стійких взаємозв'язків в організації та здійсненні судового провадження з боку вищеперелічених суб'єктів цього провадження тощо.

Саме внаслідок наявності загальних закономірностей виникнення, вивчення і використання інформації під час підготовки до розгляду справи в суді та безпосереднього її розгляду, як видається, виправдано вести мову про існування методики і цього процесу як складової частини криміналістичної методики. Крім того, безперечно є особливості, загалом і зокрема характерні для діяльності суду, державного обвинувача і професійного захисника залежно від категорії (виду) кримінальної справи, щодо якої здійснюють провадження. Отож є всі підстави вести мову і про методики діяльності зазначених суб'єктів у судовому провадженні (методику суду, методику підтримання державного обвинувачення, методику професійного захисту), і про окремі методики судового розгляду кримінальних справ певних категорій (окремі методики судового розгляду кримінальних справ щодо окремих видів (груп) злочинів), аналогічно окремі методики підтримання державного обвинувачення та методики професійного захисту.

Зазначимо, що роботу з розробки таких методик у криміналістичній науці (а це її безпосереднє завдання) сьогодні майже не провадять. Що ж до окремих методик підтримання державного обвинувачення у кримінальних справах деяких видів злочинів, то про окремі з них вже відомо [8].

Отже, методика судового розгляду кримінальних справ – складова частина криміналістичної методики, що містить систему наукових положень і напрацьованих на їхній основі та відповідно до вимог закону рекомендацій щодо раціональної організації та здійснення судового провадження в окремих категоріях кримінальних справ професійними суб'єктами цієї діяльності (суддями, прокурором – державним обвинувачем, адвокатом-захисником).

Стосовно методики підтримання державного обвинувачення, зазначимо, що вона є підмножиною методики судового розгляду кримінальних справ. Містить систему наукових положень і напрацьованих на їхній основі та відповідно до вимог закону рекомендацій щодо раціональної організації та здійснення підтримання прокурором державного обвинувачення в окремих категоріях кримінальних справ.

Окрім цього, методика підтримання прокурором державного обвинувачення передбачає й інший аспект – безпосередній процес підтримання прокурором державного обвинувачення у суді першої інстанції, тобто специфічна діяльність уповноваженої законом особи, здійснювана на підставі застосування засобів криміналістичної техніки, прийомів криміналістичної тактики, системи методичних рекомендацій щодо судового розгляду кримінальних справ про окремі види (групи) суспільно-небезпечних діянь.

Саме у взаємозв'язку цих двох напрямів – практичного і теоретичного – методика підтримання прокурором державного обвинувачення виявляє, як видається, своє призначення, сприяючи розробці наукових рекомендацій здійснення цього процесу і запровадження їх у практику кримінального провадження.

Поняття методики підтримання прокурором державного обвинувачення необхідне, передусім, для об'єднання в єдину й чітку систему багатьох криміналістичних рекомендацій. Крім того, це матиме практичне значення для використання рекомендацій, передусім, прокурором – державним обвинувачем у ході розгляду кримінальних справ.

Методика підтримання прокурором державного обвинувачення має містити науково-практичні рекомендації з формування системи судово-слідчих, організаційно-підготовчих та інших судових дій. Цільове призначення цієї складової методики судового розгляду полягає в упорядкуванні використання різних криміналістичних засобів та методів для вирішення завдань кримінального провадження шляхом максимальної оптимізації процесу судового розгляду кримінальних справ.

Список використаної літератури

1. *Аверьянова Т. В.* Криминалистика : учебник для вузов / Т. В. Аверьянова, Р. С. Белкин, Ю. Г. Корухов, Е. Р. Россинская ; под ред. Р. С. Белкина. – М. : Норма-Инфра, 1999. – 990 с. – С. 451–468.
2. Актуальные проблемы советской криминалистики. – М. : ВНИИ судебных экспертиз МЮ СССР, 1976. – 230 с. – С. 38.
3. *Белкин Р. С.* История отечественной криминалистики / Р. С. Белкин. – М. : Изд-во Норма, 1999. – 496 с. – С. 199.
4. *Васильев А. Н.* Предмет, система и теоретические основы криминалистики / А. Н. Васильев, Н. П. Яблоков. – М. : МГУ, 1984. – 143 с. – С. 40.
5. *Возгрин И. А.* Введение в криминалистику: история, основы теории, библиография / И. А. Возгрин. – СПб. : Юридический центр Пресс, 2003. – 475 с. – С. 240.
6. *Возгрин И. А.* Общие положения методики расследования отдельных видов преступлений. Лекции / И. А. Возгрин. – Л. : ВПУ МВД СССР, 1976. – 117 с. – С. 29.
7. *Гавло В. К.* Общие положения криминалистической методики расследования отдельных видов преступлений / В. К. Гавло // Криминалистика : учебник / под ред. Л. Я. Драпкина, В. Н. Карагодина. – М. : Юридическая лит., 2004. – 896 с. – С. 465–466.
8. *Козутич І. І.* Методика підтримання прокурором державного обвинувачення в суді : навчальний посібник / І. І. Козутич. – Львів : ЛНУ імені Івана Франка. 2012. – 384 с.
9. Криминалистика : учебник / под ред. Л. Я. Драпкина, В. Н. Карагодина. – М. : Юридическая лит., 2004. – 896 с. – С. 446.
10. Новый тлумачний словник української мови у чотирьох томах. – Т. 2 / укл. В. Яремко, О. Сліпушко. – К. : Вид-во «Анконіт», 1999. – 910 с. – С. 617.
11. *Шмонин А. В.* Методика расследования преступлений : учеб. пособие / А. В. Шмонин. – М. : ЗАО Юстицинформ, 2006. – 464 с.

ПОНЯТИЕ И МЕСТО МЕТОДИКИ ПОДДЕРЖАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО ОБВИНЕНИЯ В СУДЕ В СИСТЕМЕ КРИМИНАЛИСТИКИ

І. Козутич

*Львовский национальный университет имени Ивана Франко
ул. Университетская, 1, 79000 Львов, Украина*

В статье на основании анализа практики уголовного судопроизводства и тенденций криминалистической науки рассмотрены аргументы в пользу тезиса о потребности расширения системы криминалистической методики. Обосновано предложение относи-

тельно того, чтобы криминалистическая методика содержала две части: методику расследования преступлений и методику судебного разбирательства уголовных дел с ее дифференциацией на методику поддержания прокурором государственного обвинения в отдельных категориях уголовных дел.

Ключевые слова: криминалистика, криминалистическая методика, методика расследования преступлений, методика поддержания прокурором государственного обвинения.

CONCEPT AND PLACE OF METHODS OF PUBLIC PROSECUTING A CASE IN COURT WITHIN THE SYSTEM OF CRIMINALISTICS

I. Kogutych

*Ivan Franko National University of Lviv
Universytetska Str., 1, UA – 79000 Lviv, Ukraine*

The article concerns the substantiation of the necessity of the system of criminalistic methods expansion on the ground of the criminal proceedings practice and criminalistic science tendencies. The author suggests that criminalistic methods should contain two parts: methods of crimes investigation and the methods of court proceedings in the criminal cases with their differentiation of the methods of public prosecuting a case in some categories of criminal cases.

Key words: criminalistics, criminalistic methods, methods of crimes investigation, methods of public prosecuting a case.

*Стаття: надійшла до редакції 19.04.2013
прийнята до друку 29.04.2013*